

19.10.2020

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Merknad til Istandsettingsplan for vindkraftverk på Raudfjell og Kvitfjell.

I juni sendte vi en bekymringsmelding vedr. de avsluttende arbeidene ved vindkraftverkene Raudfjell og Kvitfjell. Vi pekte på en del forhold som vi mente var i strid med MTA- plan og gitte konsesjoner.

I telefonsamtale med Kristin Evjen senere på sommeren ble vi oppfordret til å fortsette med å rapportere om forhold i terrenget som vi finner problematiske.

Vi forstod det slik at vi skulle få tilsendt standsettingsplanen når den kom fra utbygger, men vi fikk denne via reindriftsnæringen, og så sent at vi ikke fikk gitt merknad innen fristen 9. oktober. Derfor regner vi med at nærværende rapport anses for innsendt innen fristen.

Vi vil gi noen opplysninger med bilder og video som viser problematiske sider som vi finner grunn til å påpeke:

Istandsetting av veier og oppstillingsplasser:

I rapport fra befaring og i utbyggers istandsettingsplan kommenteres tilbakeføring og fjerning av plasser for hjelpekraner:

I istandsettingsplanen sier utbyggeren: *“Kranoppstillingsplassene var i utgangspunktet planlagt til å være rundt 2.000 m², men ble i designfasen redusert til under 1.000 m².”*

Utbyggeren sier også: *“Ettersom oppstillingsplassene er halvert i størrelse i forhold til opprinnelige planer, er vi avhengig av lagerområder i anlegget for lagring av turbinkomponenter, masser som skal benyttes ved vedlikehold av vegger og oppstillingsplasser, samt når anlegget skal tas ned eller bli re-powered.”*

Vi kan ikke se noe sted at kranoppstillingsplassene er planlagt å være rundt 2.000 m². Derimot sier MTA-planen følgende på side 6: *“Ved hver turbin vil det etableres en kranoppstillingsplass på mellom 800 og 1600 m²”.*

Vi har målt opp mange av de mest typiske oppstillingsplassene, og de fleste viser seg å være ca 2.000m², eller 70 x 30m. Vi ser også oppstillingsplasser som er vesentlig større, ca. 3.500m², bl.a. ved turbin K32, K25 og R10. Se bilder.

Vi ser ingen grunn til at MTA-planen skal fravikes på dette punktet, særlig sett i lys av de enorme terrengskadene som har skjedd på f. eks. Lakstind, spesielt ved turbin K8, der steinmasser er velte utfor stupet og utgjør meget skjemmende sår i fjellet, godt synlig fra Brensholmen og Sommarøy. Utbyggeren insisterer på å beholde denne hjelpeplassen og begrunner det med HMS-messige hensyn. Plassering av turbiner på Lakstind er katastrofalt, og burde ikke ha vært godkjent av NVE. Når dette likevel har skjedd forventer vi at hjelpeplassen her blir fjernet snarest og sprengstein som er veltet utfor stupet blir fjernet. Se video. De HMS-messige utfordringene er utbyggers problem og må løses på annet vis. Vi forventer også at alle andre hjelpeplasser blir fjernet. Utbyggeren har intet forhandlingskort på grunn av påstått reduserte størrelser på kranoppstillingsplasser!

De fleste veiene og plassene er bygget opp på fyllinger og i mange skråninger ligger fortsatt sprengstein, flere steder trillet inn på ellers urørt mark. Et minste krav må være å legge på finere grusmasser i alle disse skråningene for å redusere faren ved kryssinger for mennesker og dyr. Planting av stedegen vier må utføres i større grad.

Rydding av søppel:

Det er riktig at det er ryddet søppel langs veiene, men søppelproblemet ligger utenfor veiene. Vinden har blåst vekk store mengder plastsøppel som nå ligger hekta fast i busker i bakevjer og søkk, bl.a. i dalene opp fra Brensholmen. Det er meget sannsynlig at store mengder plast har blåst på havet. Vi forventer at det ryddes også i marka utenfor veiene og at NVE gjennomfører grundig kontroll.

Våre kommentarer sammenfaller ellers i stor grad med reindriftssiidaens merknader.

Det er trist når en havner i slike situasjoner at man må velge blant nødløsninger. Skal en f. eks. anbefale sperregjerde over skjæringer for å hindre fallskader? Det finnes ikke gode løsninger på problemene. Løsningen ville vært å unngå disse inngrepene.

På vindkraftkonferansen i Alta 10. oktober kunne Ketil Kjenseth i stortingets energi- og miljøkomité fortelle at ny teknologi nå skal gjøre det lettere å forutse de visuelle konsekvensene og de terrengmessige utfordringene. Vi hilser denne utviklingen velkommen. I tillegg minner vi om de fysiske og psykiske plagene som disse utbyggingene påfører befolkningen. Små samfunn tåler ikke splittelse, og utflyttinger, slik vi nå ser på Kvaløya, har de ikke råd til.

Om konsesjonsprosessen:

Vi i La Naturen Leve har gitt innspill til Stortingsmeldingen om vindkraft og stilt krav om bedre konsesjonsprosesser. De ødeleggelsene vi nå ser på Raudfjell og Kvitfjell er dessverre en ytterligere begrunnelse for dette kravet. De enorme skadene, spesielt på Lakstind, ligger langt utenfor hva som ligger i den gitte konsesjonen. Det har vært vanskelig å forutse skadene, spesielt for lokalsamfunnet som må bære byrdene. Videre undres vi hvordan utbyggeren kan hevde at han bygger kranoppstillingsplasser som er mindre enn i gitt tillatelse. Kan det tenkes at slik tillatelse er gitt på senere tidspunkt av NVE og at den har gått under radaren for lokalsamfunnet? Vi etterlyser bedre forutsigbarhet for lokalsamfunn og lokalt næringsliv. Det er opp til utbyggerne å håndtere uforutsette forhold uten å påføre omgivelsene enda flere ulemper.

Det vi nå opplever er bl.a. en følge av at det bygges større turbiner enn forutsatt i konsekvensutredningene. NVE sier at store turbiner utgjør mindre ulemper enn flere mindre som tidligere utredet. Vi er ikke enig i denne vurderingen, verken med hensyn til synlighet eller terrengskader. Det har hele tiden vært planlagt tre turbiner på Lakstind, men disse er vokst til uakseptable størrelser. Veier og oppstillingsplasser for turbiner av denne størrelsen får en helt annen dimensjon enn forventet og er umulig å tilpasse fjellterrenget.

De to videoene som vi linker til, ble vist på vindkraftkonferansen i Alta lørdag 10. oktober, og begge to handler om Raudfjell/ Kvitfjell. Dronevideoen er tatt fra Lakstind. Vi legger her ved noen bilder i tillegg som illustrerer eksempler på uakseptable oppstillingsplasser og veier.

Vennlig hilsen
La Naturen Leve

Marino J. Ask
Styreleder

Gudmund Sundlisæter
Styremedlem



Lakstind



La Naturen Leve
Foto: G. Sundlisæter

Turbin K8, Lakstind



Turbin K32



 La Naturen Leve
Foto: G. Sundlisæter

Turbin R10



 La Naturen Leve
Foto: G. Sundlisæter

Turbin K25